

Goigs de Sant Vicenç

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Església parroquial de Sant Vicenç. Plaça de l'església. Nucli urbà. Prats de Lluçanès

Coordenades:

Latitud: 42.00918
Longitud: 2.02953
UTM Est (X): 419639
UTM Nord (Y): 4651251

Classificació

Número de fitxa 08171-122
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Autoria de l'element: Joan Viñas (lletra) i Isidre Arxé (música)
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500. Vic
Fitxes associades:

[Església parroquial de Sant Vicenç](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 13/12/2006 - 01:00

Descripció

Es tracta dels Goigs en honor a Sant Vicenç, diaca i màrtir, patró de la vila de Prats de Lluçanès. La present edició dels goigs, reeditada l'any 2003, reproduceix amb lleugeres variants la que fou publicada l'any 1969. Els Goigs estan emmarcats en un requadre que presenta motius florals i vegetals. A la part superior hi ha un dibuix de Sant Vicenç representat amb la palma, símbol dels sants màrtirs, i una mola de molí, símbol del seu martiri. Flanquejant el dibuix hi ha les estrofes de lloança i pregàries dels vilatans que s'encomanen a la seva protecció. En elles s'hi poden resseguir els episodis de la vida i el martiri del Sant. A la part inferior hi ha la partitura amb la música de la tornada. Al revers hi ha un escrit que ressegueix els apunts històrics dels goigs, l'església de Sant Vicenç i la vida del Sant.

Observacions:

Els goigs són cantats el dia de la festa Major, el dia 22 de gener.

Història

Els goigs són composicions poètiques, de caire popular, que es canten en llaor de la Mare de Déu, a Crist o als sants. Es canten col·lectivament, en el marc d'un acte religiós de cert relleu, com ara una missa de festa major, un aplec, una processó, etc. La seva finalitat, en el marc de devoció i en memorial d'un sant o santa, patró o patrona d'una comunitat, consisteix a donar les gràcies pels béns rebuts, o bé com a pregària per demanar la salut física o espiritual de la comunitat. Sant Vicenç havia nascut a Osca i fou diaca del bisbe Valeri de Saragossa i sofrí el martiri a València on morí el 22 de gener de l'any 304. La hagiografia fa passar Sant Vicenç per diversos periples en el seu martiri, que després es veuen reflectits en la seva iconografia i en algunes estrofes dels goigs. Sant Vicenç, doncs, va ser castigat per haver defensat el seu bisbe Valeri i la fe cristiana. El procònsol Dacià el va fer flagel·lar, descarnar amb ferros i el va fer rostir sobre unes graelles. El van retornar a la presó i el van deixar damunt una pila de fragments punxeguts de ceràmica trencada. Finalment va morir a la foguera. El seu cos va ser llançat a les bèsties carronyeres però un gran corb el va evitar que fos devorat. A continuació Dacià el va fer tirar al mar amb una mola de molí lligada al coll, però el seu cos va surar, i l'aigua el va portar a la riba on uns cristians el van recollir i li van donar sepultura. En aquell segle el culte i devoció del nou màrtir experimenten una àmplia difusió. Una altra onada d'expansió del seu culte fou en l'anomenada Reconquesta i foren moltes les capelles que se li dedicaren.

patró de la vila de Prats de Lluçanès, del bisbat de Vic

Música: Ivonne Arce i Salvany

Imatge del quadre central del primer retaule.

Imatge actual.

Edició: Parròquia de Sant Vicenç de Prats de Lluçanès.
2a edició: gener del 2003.
Tiratge: 500 exemplars en paper de 160 gr.

les discrepàncies. Cal dir, també, que, amb data anterior a l'esmentada, no es troben exemplars d'una edició semblant de goigs.

La primera vegada que apareix registrada documentalment una capella a Prats de Lluçanès dedicada a sant Vicenç és l'any 968. En tant que parròquia, l'any 1063.

Dins l'arxiprestat del Lluçanès, amb el mateix sant com a titular, hi ha encara Sant Vicenç del Castell. És una església de planta circular en bon estat de conservació i que, en altres temps, formà part del castell de Lluçà. El primer document que ens en parla és de l'any 988.

Referent a Prats de Lluçanès, la primera església dedicada a sant Vicenç fou la que actualment en diem de la Bona Sort. Prats va perdre la seva condició de parròquia el dia 2 de setembre de l'any 1435 a causa del seu reduït nombre d'habitants. Només hi habitaven, en aquell moment, cinc famílies. Fou, doncs, incorporada a la parròquia de Santa Eulàlia de Pardines, com a sufragània.

Hagueren de passar tres segles i mig abans de tornar a ser parròquia. Això s'esdevingué el dia 30 de setembre de l'any 1787. Entretant, però, s'havia produït una progressiva recuperació del nombre d'habitants i, l'any 1627, havien començat a construir una nova església. És la que tenim actualment. El solemne trasllat es féu el dia 30 de maig de 1649.

Les dues fotografies que il·lustren la present edició dels Goigs corresponen a sengles fragments dels dos retaules que han presidit la nova església parroquial. El primer, va ser construït durant els anys 1698-1706 per Josep Sunyer i Segimon Pujol, en el més pur estil barroc i amb escenes al·lusives a la vida del sant. El segon és d'època molt recent, de finals del segle passat, i en un estil de voler imitar les tendències neoclàssiques.

De sant Vicenç sabem que havia nascut a Osca, que fou diaca del bisbe Valeri a Saragossa i que sofrí martiri a València, on morí el dia 22 de gener de l'any 304. En aquell mateix segle, el culte i la devoció al nou màrtir experimentaren una àmplia difusió. Entre altres exemples que ho acrediten, s'acostumen a citar l'himne escrit pel poeta Aureli Prudenci i les quatre homilies redactades per sant Agustí.

Una segona onada d'expansió es produí en l'època anomenada de la Reconquesta. Foren moltes les capelles que se li dedicaren. Fixant-nos només en les parròquies del nostre bisbat, trobem les següents: Calders, Castellbell, Castellolí, Conill, Espinelves, Fals, Malla, Palmerola, Prats de Lluçanès, Riells del Fai, Sant Vicenç de Castellet, Sant Vicenç de Torelló i Sant Vicenç de Vilarasau.

En el mateix encapçalament dels Goigs ja resta indicat quins són els principals motius de la seva exemplaritat: l'exercici del ministeri de diaca i la fortalesa davant el martiri. Aplicat a nosaltres, són una invitació a una doble missió que tot cristià té encomanada: servei i testimoni.